

פוליסיום, רובי קסטון

א. "אצל רוי נפעם הראשונה מישהו הקשיב לי"

רויאל נהרי, "אני מאמין לנערות, עברתי הכל על בשרי"

"הנערה השלישית שהכנסתי הביתה נאנסה על ידי הבחור שהיתה אמורה להתחתן איתו. המשפחה התנגדה לנישואים ואבא שלה סיפר לי שבגלל ההתנגדות הזאת הבחור אמר לה: 'אתה עוד תראה איך אני אגנוק בך דרך הבת שלך'. הוא אנס אותה והיא נכנסה להריון, כשהיא מושפלת בפני שני הצדדים - אבא שלה והחבר שלה. שני גברים שאמורים לאהוב אותה.

"כך היא הגיעה אלי, בת 17, בהריון, עם הורים שמתיישבים לקבל אותה הביתה חזרה ומפעילים עליה לחץ להתחתן עם הבחור. יצאתי למלחמה נגדם, שהיא לא תתחתן עם בחור שאנס אותה רק בשביל שלהם ייהיה שקט, ובכך השם ניצחתי. 'פניתי לרבנים מפורסמים וביקשתי שיעזרו לי. אחד מהם היה רב שההורים האמינו בו במיוחד, ולמולי הוא שיתף אותי פעולה. הוא הזמין את ההורים לשיחה וביקש מהם את השם של החתן המיועד והבהיל את האמא מאד. 'שדעתי', הוא אמר לה, 'שאם הם יתחתנו הבת שלך תלך לגיהנום'.

"במקביל קראתי לה לשיחה והסברתי לה, שכונן שהילדה טעתה ושגתה אבל אסור להעניש אותה פעמיים ולתת לה לה תחתן עם הפרא ארם הזה. ההורים השתכנעו והעברנו את הנערה למקום רחוק עד הלידה, והיום היא מגדלת את הילד לבד. "נערה אחרת שנכנסה להריון שיכנתי אצלי עד שההורים מכרו את הדידה שלהם, קנו דרידה ביישוב אחר ובנו לנערה יחיד רת דיוור לידם שבה היא מגדלת את הילד. היא הרגישה החיה מאד מהמעשה של ההורים שלה, שדרשו שתצא מחבית עד שתסתיים העברת הדידה, וגם ההורים היו מאד שכורים ומבדלבים. הכל קשור בלחצים של הציבור החרדי.

"מכל הבנות שהתגוררו אצלי שמעתי אותן מילים: לא קר בלנו בחיים חום ואהבה וכשאנחנו יוצאות לפנימיות ולמוסדות, מפעילים עלינו כללים מאד נוקשים וקשוחים שאנחנו לא יודעים לוחות להיות בתוכם. אני מאמין להן, עברתי הכל על בשרי. "המוסדות לא מכירים בעבודה שלה. יש לי טענה מהורה נגד שיטות החינוך הנוקשות במוסדות כמו 'צופיה'. נערות מצלצלות אלי משם עם סיפורים מזעזעים. המוסדות האלה רוצים פסי ייצור של נערות צייתניות וכנועות, ובגלל זה מפיילים עונשים חריפים על בנות צעירות שעברו טראומה. אני מאמין באהבה, ומכיוון שאני לא איש מקצוע ופועל בהתנדבות, כל מה שאני יכול להציע לנערות האלה, שאין לאף אחד מושג כמה הן רבות, הוא רק את הבית שלי ואת הלב שלי. ותאמינו לי, הגעתי להישגים איתן בלי גבולות ובלוי אר סרדים ובלוי נעילות ובלוי אימים ובלוי השפלות".

שם של מופקדת

א' נכנסה להריון בגיל 15 וחצי. לפני שבוע נולד בנה. היא אחת מהנערות שמצאו מפתח נחמה בביתו של נהרי. "אני מבית הירדן עם שמונה ילדים", היא מספרת. "גיל עשר וחצי התחילו מכות. אבא הריבץ לי על זה שהורדתי מהדת. ברותי מתיחה, לא הלכתי לבית ספר. בתיוכתי כבד לא ביקרתי. יצאתי לרחוב, הסתובבתי עד הבוקר עם בחורים. "אני חושבת שהכל התחיל כזה שבגיל 11, בכיתה ו', עברתי תי אונס. זה היה הנגה שלקח אותי לבית הספר במחוזות כלום. נשאיתי תמיד אחרונה שלקח אותי לבית הספר במחוזות כלום. לדבר איתי, לקרוא לי בשמות חיבה. ואני, עם השכל הקטן שלי, פירשתי את זה כאכזביות. הוא היה נפגש איתי בשעות שאחרי בית ספר, ויום אחד יצאתי איתו אחד הצהריים למסע שקט והוא אנס אותי. נורא נבהלת, לא ידעתי איך להתייב. לא עשיתי כלום, הייתי בהלם.

"חזרתי הביתה ולא סיפרתי, כאילו כלום לא קרה רק לחברי

שהבנות האלה וקוקות לו. אני מאמין שצריך להעניק להן חום ואהבה ולהביא אותן למצב שהן יבנו לעצמן כללים וגבולות. "לאט לאט ועם הרבה שיחות ותחלואו להפנים אצל אותה נערה את המושג 'כבוד עצמי'. העובדה שהיא ארם בפני עצמו, שיש לה כוח, שיש לה גבולות משלה מול העולם. אלו דברים שיוצאים אצלי מהבטן, לו נאסחות מתמטיות.

"מצאנו לה עבודה קופאית בסופרמרקט והיא נכנסה לסדר יום קבוע ותחילה להרוויח כסף, מה שהעלה לה את הביטחון העצמי. התחילה להרגיש שהיא שווה ולא רפוקה וטמבלית כמו שהיא חשבה על עצמה שנים. כי ככה אמרו לה בבית, שהיא לא שווה כלום. לוקח זמן לשנות את הדעה של ארם על עצמו. "רוב הבנות שהופכות להיות 'מופקדות' בציבור החרדי עברו אונס. משם הכל מתחיל. האונס לא בהכרח קורה בבית,

ילדות של אף אחד

רויאל נהרי: "הציבור החרדי

מושפע מהמון לחצים חברתיים.

יש במשמחות צורך חזק להסתיר

את העובדה שיש להם ילדים מהסוג

הזה, מהרבה סיבות. למשל כדי

שלבת יהיה סיכוי להשיג שידוך טוב,

שלא יצביעו עליהם בשכונה. הילדים

האלה סמויים, לא מדוברים"

הוא יכול לקרות עם השכבניקים שיוצעים מהבנות לא יתלונן. נ. י. ש. שכבניק אחר שאונס באופן סררתי, אני חושב שמאה בנות עברו תחת הדי שלו. הוא גם מתנדב בחורים אחריו שאפשר לנאנס בלי שתיה תלוננה. יש לה שטיח. מציעים לקחת אותן לפאב, שמם לבנות כרוך מנטרל במשקה, והדיווח שלהן חוזר על עצמה התעוררו מוטושטשות עם כאב גדול בגוף וריקנות גדולה בלב. המשטרה ידעה את זה ממני ואף אחר לא עושה כלום. התחנת: תכבדו עליו מעקב, ולא עשו כלום.

לחיים, אהבה וחיוקים שמרפאים אותה. כלי גבולות ובלוי עונשים. לפני שנה הנערה התחלנה הקימה ברוך השם בית. "הנערה הבאה בתור הגיעה אלי אחרי שנאנסה על ידי שכבניק כשהיתה בת 17 וחצי. לקח לי הזמן לעזור אותה להגיש תלונה. הבחור יצא עם עסקת טיעון. הסגנונה הציעה שהיא יודה באשמה ויקבל שנת עבודות שירות, שלוש שנים וחצי על תנאי וקנס של 5,000 שקל. היא הסכימה לכל בתנאי אי שלא תצטרך שוב לגלגל את כל הסיפור בקול רם.

"במשפחה שלה לא קיבלו את זה שהתלוננה במשטרה והצביעו לה מאד - אך היא נוציאה לעצמה שם רע, אך אף אחד לא תחתן איתה. היום היא נשואה עם ילד ובתחנה אני וזכר שלי. בים מבני המשפחה שלה היה קשה להישיר מבט לעיניים שלי.

מטרת מילא את הבית. הבאתי שי כש, שחמט, קלפים, והם היו יושבים, אכילים, שותים ומשחקים. אשתי ואני היינו חולי כיס לישון, נושלים רק את דלת חדר השינה. היה לנו טוב ככה. אנהנו לא אנשים שזקוקים מאד לפרטיות.

"אחר כך עברנו לראשעין ומשם לקרית ספר. באותה תקופה התנהלתי לעבוד בערוץ 2000, שם נחשפתי לראשונה לסיפורים הקשים של הבנות. זאת הייתה תופעה: קבוצה גדולה של בנות רחוקות שנסתובכות ברחובות, מתחברות לנערים שנקראים 'שבכניקים' - בחורים מבתים חרדיים שנמצאים ללא מסגרת. הם חיים בקבוצות גדולות בריכונים עירוניים חרדיים. חלקם עובדים, חלקם מתעסקים בפשע.

"אם את שואלת איפה ההורים בסופר הזה, או אני עונה שלפי נ. ש. ששופטים אותם בחורים שונחים את ילדיהם חייבים להבין שהציבור החרדי מושפע מהמון לחצים חברתיים. יש במשמחות צורך חזק להסתיר את העובדה שיש להם ילדים כאלה, מהרבה סיבות. למשל, כדי שלבת יהיה סיכוי להשיג שידוך טוב, שלא יצביעו עליהם בשכונה. הילדים האלה סמויים, לא מדוברים. "כשאני חושב על הנער הזה אני בעצם חושב על החיים שלי. כל נער ונערה צריכים לקבל ארבעה דברים בחיים: חום ואהבה מהבית, כבוד והערכה מהמוסד שהם לומדים בו. אם אחת משתי הצלעות לא מתקיימת, נפשו של הילד בקצה. הבנות הרחוקות הצעירות שמשוטטות ברחוב מפורקות מבחינה נפשית. לימדו אותן בבית שהן שוות אפס והן מרגישות אפס ומתנהגות אפס".

לא מתלוננות

"דרך ערוץ 2000 התחיל הקשר עם הבנות", ממשיך נהרי. "טיפולי" 40-50 בנות בגילאי 14-20. לחלק אני מקשה, לחלק אני מטפלת בבכיות קונקרטייות.

ארבע שנות התגוררו אצלי בשנים האחרונות. את הרא שונה הכרתי דרך חברה שאתה היו לי שיחות. פגשתי נערה בת 19 שצורת לב. מצאתי אותה ממש ברחוב, אחרי שנבד נשו, ידוע בציבור החרדי, לקח אותה ל'סיבוב'. הסיפור הזה מוכיח, גברים מנוסים נטפלים לנערות האלה ברחוב ומציעים להן מעין נחמה. ולנערות שממילא שרויות במצב נפשי רוד, אין כוח ועוצמה פנימית להגיד מילה אחת: לא. והבחורים האלה מנצלים אותן מינית ובסוף 'הסיבוב' הבחורה מוצאת את עצמה שוב ברחוב, אבל הפעם גם מרומה, מושפלת, עם תחושה אימה של אשמה ואפסות עצמית.

"שכנעתי אותה ללכת למשטרה ומה שקרה שם הוא סימן חיובי רע של המערכת. הערות שלה לא היתה מספיק חזקה והתלונה לא טופלה.

"אמנם הגבר יצא נקי מהמשטרה, אבל לא יצא נקי ממני. יצאתי למסע אחרון, השמטתי אותו בכל מקום אפשרי. אני מאמין שואת לא הנערה הראשונה שנפלה ל'סיבוב' איתו. זו הייתה שיטה שלו. הוא ברח מהארץ לאיושנה זמן בגלל הבהויות שרגמתי לו. שם טוב בציבור החרדי הוא ערך עליון, וכמו שהוא ללכת את השם של הבנות אני לבלכת את השם שלו. "את הנערה הצעירה הזאת אספתי אלי הביתה והיא זיהת איתי נו שלוש שנים. היא החליטה לבית כבו כמו בת שלנו. לפני שנערה נכנסת לנור איתנו אני עורך ישיבת התייעצות עם אשתי, ואני נוצו מומינים אותה לעזור איתנו שבת. אחרי שאני מקבל מאשתי אישור, מתחילה ההשתלבות שלה במשפחה כשאשתי ואני משמים לה בפירוש אבא ואמא.

"באשר לשיטת החינוך שאני מאמין בה: קודם כל, לפני הכל, יש לה זכויות דרך אחר כך חובות. אני לא עובד לפי הכלל לים החינוכיים שמאמינים בגבולות ובאיסורים. זה ההפך ממה

טיפול בטראומה

אילנית טרבלסי שעבדה במעון "צופיה" טוענת: "שיטת החינוך מתמקדת בענישה ובכליאה. לשבור את הנערה עד הסוף"

אילנית טרבלסי. "משחזרים את המחד"

אילנית טרבלסי, עובדת סוציאלית, עברה בעבר במעון לנערות "צופיה" בירבנה. הנערות שמגיעות לשם מאור שבידות וכושרות, היא אומרת. "לא מבינות למה הן נכלאות על עוול שפשעו נגדן. מה שחורה ב'צופיה' זה שבעצם הפתולוגיה מתעצמת, כלומר הכעס והזעם שלהן על החברה מתעצם. במידה קלה תשובה למצוקה הרגשית שלהן עוזרים אותן לרדף כליאה וענישה. זה פסול בעיני."

"צופיה" מוגדר כמעון סגור לנערות החוקות להתערבות מיידית על מנת למנוע הידרדרות במצבן. הוא מוגדר כמעון אכזרי, היא אומרת. "שיטת החינוך של 'צופיה' מתמקדת בענישה ובכליאה. לפי ההתנהגות של הנערה ככה איתנו נגיב, והכל מבוסס על דפוס של חובות ומעט מאוד זכויות. הנערות נעשות על כל צעד שהן עושות, כאשר יכולת ה'זוה' שלהן מינימלית. אסור לשתי נערות לשבת על אותה מיטה, לנעול נעליים גבוהות, נעלי אצבע, לחשוך יריים, לצחוק בקול רם, להתאפר, ללבוש חולצות כחולות ללא שרול, לשמוע ווקמן, לדבר עם בני משפחה יותר מעשר דקות בשבוע או לפגוש את בני המשפחה בהדרה."

"הנערות נמקדת פעמים ביום את הקומה ופעמיים בשבוע ניקיון יסודי. על בסיס זה נקבעת הזכרית ות שלהן שמתבטאת בקבלת עשר סיגריות ביום על עשיית התפקיד שלהן כראוי. אין אופציה לסיגריות אחרות מלבד סיגריות 'טיים' ואין סיגריות פרטיות. נערה שמכניסה סיגריות חוצות אותה, לא 'טיים' נכלא לשלושה ימים."

"חלק משיטת הטיפול ב'צופיה' נקראת 'שוק טיפולי', שמטרתה, בהגדרת המעון לשבור את הנערה עד הסוף מהרגליה הקודמים על מנת להקנות לה הרגלים הדרושים. שיטת טיפול אחת מרחיקה לבת לבקבוק ומוצץ. ישנן נערות שחוות את זה כטראומה מיזמית."

מהי שיטת הטיפול ב'צופיה'?

"מתייחסות שלי עם הנערות, רובן אחרי שהשתו ב'צופיה' חוזרות למצוקה שאיתה הגיעו. יש כאלה שחוזרות לחקופה למה עברה סוציאלית ופוטרה ספק שיש נערות שמסגרות בחייהן אחרי שהיה במעון. יש יטענו שזה כוחותם. אבל אני שואלת האם את הסיטה הזאת, של כליאה וענישה, החברה

שיטת טיפול רגישה

משרד הרווחה: בטענותיה של טרבלסי אין שמץ של אמת

דובר משרד הרווחה, נחום עירן, מסר בתגובה לדבריה של אילנית טרבלסי, כי "הגברת טרבלסי עברה רק ארבעה חודשים כמדינה במעון 'צופיה' בשלהי חודש אפריל, עברה סוציאלית ופוטרה כשהתנהגותה מקצועית ואיתריות הולמת. טענה כזו אודות כליאה של שלושה ימים ככלוב צר, איסור רים להתאפר, לחשוך יריים, לצחוק בקול רם, לנעול נעליים גבוהות וכדומה מנוכחות ואין בהן שמץ אמת. המעון מטפל בנערות במצוקה שהורדרדו למצב ביניים של התנהגות חסרת גבולות הנובלת מביטוי עצמי לחייהן ולחיי אחרים. הטיפול במקום הוא על פי צו בית משפט, נגד רצונן של הנבנות. הן אינן מודעות למצבן הקשה ובתחילה עושות כל מאמץ לצאת מהמדינה ולשבו לחיי הרחוב. המושמעת נדרשת עשרת מר נים בנערות ששכחו ולעתים מעולם לא פעלו על פי גורמת התנהגות מקובלת. שיטת הטיפול שלנו רגישה מאוד, מתחשבת ונאמנת בין צורכי הנבנות, משפחה וחוקים וצב המצוקה הקיצוני שהן מצויות בו. שיטה זו נהוגה בארצות הברית בעולם ומתקיימת דיאלוג ולמידה הדדית בין המערכת. האפקט לנערות, צעירים ושירותי תיקון במשרד הרווחה, מטפל בנערות במצוקה שעל פי ההגדרה המקובלת לסובלות ממספר מאפיינים: עוובה, שוטטות, ניצול מיני במשפחה ומוחצה לה, קיום יחסי מין בלתי מובנה נים וקרבנות לאלימות. ברור כלל נערות אלה אינן אלה את עבודתה."

ילדות של אף אחד

אחת סיפרתי וממנה כנראה זה הגיע להורים שלי. הם התחילו לאיים על החיים שלו ולדרת עלי רצא לי שם של מופקרת. ההורים לא נתנו לי מנוחה. אבא היה מרביץ לי עם הגדרה ואמא דרבנה אותו בצעקות. הגיעו ימים שמהבוקר עד הלילה הייתי חוטפת מכות רצח, או היו מגלגלים אותי במדרגות או מעיפים לי את כל הבגדים מהבית. כבר לא ידעתי מה לעשות והחלטתי להגיש תלונה במשטרה נגד הוריי שהתעללו בי.

"הגיעה פקידת סעד שלקחה אותי להוטרל חסוי בירושלים. זה היה מקום דתי ואני כבר לא רציתי להיות חתייה. ברחתי משם, והחזירו אותי להוטרל וחזרו לחילה, עד שהחלטו להביא ניס אותי למוסד הסגור 'צופיה', שלא אוכל לברוח יותר. "המישה חורשים הייתי ב'צופיה' וחספתי עונשים חריפים ביותר. נעילה בחדר, דחיית חופשות, ביטול ביקורים. בבתמי נט נעילה אין לך שום זכויות. אסור לעשו, אסור לצאת לחצר, דברים הכי קטנים שאני עושה, אומרת מילה מיותרת - את חוצפה. סגרו אותי ימים ארוכים בלי לראות אור שמש.

"בלילה נועלים את החדרים. בחצר הכל מוקף גדרות ויש את אגף הפסק זמן. למה הגעתי לפסק זמן? בבית וצעקתי כי ובכי והכניסו אותי לפסק זמן. מטר על מטר, ארבעה קירות וסורגים. דלת פלדה עבה. מכניסים לשם ל20 דקות. ממוצי נוק, את לבד עם עצמך. יש שם בנות ששותות אקונומיקה כדי להגיע לבית חולים."

"אי אפשר להשתנות שם כלל. מה שעושים שם, העונשים, איך שמתייחסים אלייך, זה מה שגורם להידרדרות. יצא תי מ'צופיה' נערה עצבנית, צעקנית, וקוקה לטיפול. במקום שזה יהיה מקום שמגייס אותך, זה מקום שיוצא נגדך. שם עברתי מבחינתי עוד התעללות. הגעת במקום של מצוקה למקום שאמרו להגן עלייך ואת נכנסת למצוקה כפולה. "ככל שאתה הולך עם בן אדם בכוח הוא ילך מולך יותר חזק. אותי בכל אופן השיטה לא הצליחה לשבור. אחרי ארבעה חודשים חזרתי ל'צופיה' חופשה ראשונה ובהחתי. זה היה כל כך מורד לצאת החוצה, מפחד, לא ידעתי אם זה מציאות או דמיון. כל הזמן מכניסים לי לראש, 'את לא תוכלי להסתדר בחוץ'. "תפסו אותי ויעשו לי אבחון. לפי האבחון מחליטים על הנ תגנים שלך ועושים דיון לאן אני מאתימה, עם פקידת סעד, עוברת סוציאלית, המנהלת וההורים. ההורים שלי דווקא קיוו שאני אשתחרר."

"ניסיתי להראות כאילו בסדר לי וטוב לי כדי שיוציאו אותי החוצה, אבל אמרו עלי שאני חוזרת מתחצפת. החלט להעביר אותי ל'מסילה', ואז התפרצתי, לא יכולתי. צעקתי, אמא שלי נכנסה בהם גם, החלתי לבכות ולא הפסקתי. "הפסיקה הייתה עדי גיל 18 ב'מסילה'. בגלל שצעקתי ובכי תי בלי הפסקה העלו אותי לנעילה בחדר שלושה ימים. "ואז התחילו לי מחשבות איך לברוח. רבתי עם אחד המרד ריכים שלא רצה להביא לי סיגריות בגלל שראה לבלוך קטן. ב'צופיה' מקרצפים את הקירות מרוב ניקיון, למה מה קרה? זה ממש קרעים אותי. יצאות הולך איתך ראש בראש. אני לא יוצאת מפחד עד שאתה לא מביא לי סיגריות, אמרתי לו, והם שוב נעלו אותי שלושה ימים. ככה הלכנו ראש בראש."

"אחר כך בחרתי טקטיקה אחרת. עשיתי את עצמי ילדה טובה. אמרתי למדריך, 'אני רוצה להתחיל דף חדש'. רוצה להי שנתגות. תן לי עור צ'אנס'. אז הם אפשרו לי לצאת הבית והאני כבר תכננתי את הבריחה. יום שיש הגיע, דודה שלי באה לקחת אותי, מלווה אותי מרדריך, רואה אותי עם כל השקיות שהיא אחראית עלי וברותי ימנה עוד באותו ערב."

"הלכתי ליריד שלי והייתי אצלו במחצתה. אחרי חודש הלי שינו עלי. דפקו בשש בערב ברלת. ואז הזעקתי את ריו ואמרתי לו: 'אתה חייב לעזור לי'."

"את ריו הכרתי ברחוב. הוא אמר, 'צליחה להוציא אותך מצופיה'. עוד לי לנסח מכתב לשופט. כתבתי שרצתי ורצתי להי ות במשפחה אומנת, שריו מוכן לאגץ אותי ויהיה אחראי עלי. "המשפט היה דרמה. השופט רצה לשמוע אותי. בבתי אני לא משתמשת, לא רצחתי, לא פרצתי, לא נכנסתי. יצאתי לבלותי מה, זה פשע השופט שאלה את כלום החוצה ואמר שהוא ופקידת הסעד יחליטו. הם החליטו לאפשר לי חרשים נישון אצל ריו. אצל ריו בפעם הראשונה מישהו הקשיב לי. היה לו חשבו מזה שאני אומרת ולא מה הוא רוצה לעשות איתי. בני משפחה האות הייתי תשעה חודשים והשתקמתי. הוא שכנע אותי ללכת לטיפול פסיכולוגי ולאט לאט חזרתי לעצמי. אני יודעת בר שלי גרים יחד ומגדלים את התינוק. אני יודעת שאני אהיה האמא הכי טובה."